

Załącznik do uchwały
Rady Powiatu Trzebnickiego
z dnia

Powiat Trzebnicki

**POWIATOWY
PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2021 - 2025**

Wstęp

Zgodnie z art. 35 a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy m. in. opracowanie i realizacja powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Podstawą programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej jest tworzenie optymalnych warunków życiowych i zawodowych na terenie Powiatu Trzebnickiego oraz zagwarantowanie i udzielanie indywidualnej pomocy i wsparcia w taki sposób, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym maksymalne wykorzystanie ich potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej i zawodowej samodzielności i aktywności.

Priorytetowe obszary działań na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z Programu obejmują:

- 1. profilaktykę i rehabilitację zdrowotną w połączeniu z wczesnym wspomaganie i przeciwdziałaniem związanym z powstaniem niepełnosprawności**
- 2. wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w kształceniu i edukacji, kulturze, sporcie i rekreacji**
- 3. rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych**
- 4. rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.**

I. Diagnoza niepełnosprawności i opis działań dotychczasowych

1. Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w powiecie trzebnickim.

Powiat trzebnicki położony w północnej części województwa dolnośląskiego obejmuje swym obszarem sześć gmin: Trzebnicę, Oborniki Śląskie, Żmigród, Zawonię, Prusice i Wisznę Małą.

Powiat zajmuje powierzchnię 102555 ha i liczy 82015 mieszkańców, głównie zamieszkałych na terenach wiejskich.

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego 2011 r. osoby niepełnosprawne stanowią około 13% ogółu mieszkańców powiatu trzebnickiego:

Liczba osób niepełnosprawnych ogółem – 10662;

Liczba osób niepełnosprawnych do 16 roku życia – 1027;

Ilość osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia – 9635.

Dane z EKSMOoN za lata 2015-2020 wskazują, że liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu trzebnickiego w 2020 r. spadła o 10,8 % w stosunku do roku 2015 r. Na zmniejszenie liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w latach 2019-2020 może mieć wpływ sytuacja epidemiczna związana z COVID-19 i regulacje prawne związane z tzw. ustawą covidową, na podstawie

których została wydłużona ważność orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych przez powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Tabela: Liczba wydanych w latach 2015-2020 orzeczeń o niepełnosprawności osobom powyżej 16 roku życia według stopnia niepełnosprawności.

Stopień niepełnosprawności	2015	2016	2017	2018	2019	2020
znaczny	432	498	429	412	449	354
umiarkowany	567	607	536	541	579	532
lekki	331	352	290	237	326	276
Razem	1330	1457	1255	1190	1354	1162

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EksmOon

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2015-2020 osobom powyżej 16 roku życia wg przyczyn niepełnosprawności.

Symbole niepełnosprawności	2015	2016	2017	2018	2019	2020
01-U	48	59	47	52	44	41
02-P	98	95	74	85	79	78
03-L	30	39	34	26	36	34
04-O	33	40	33	25	30	33
05-R	283	317	274	264	322	228
06-E	22	21	14	16	14	12
07-S	332	328	245	241	277	182
08-T	53	62	56	66	76	62
09-M	68	108	99	86	128	109
10-N	260	295	282	246	251	299
11-I	100	91	95	77	88	79
12-C	3	2	2	6	9	5
Razem	1330	1457	1255	1190	1354	1162

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EksmOon

Tabela: Liczba wydanych w latach 2015-2020 orzeczeń osobom poniżej 16 roku życia wg przyczyn niepełnosprawności.

Przyczyny niepełnosprawności	2015	2016	2017	2018	2019	2020
01-U	33	16	19	20	24	21
02-P	12	19	6	18	6	8
03-L	13	17	16	14	15	23
04-O	13	6	4	15	13	15
05-R	18	16	14	14	17	14
06-E	17	11	12	11	12	11

07-S	38	39	29	19	20	30
08- T	7	10	5	7	4	6
09-M	6	0	4	2	3	5
10-N	26	43	27	56	27	42
11-I	36	52	26	21	28	28
12-C	39	32	28	42	48	49
Razem	258	261	190	239	217	252

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych EksmOon

Objaśnienie symboli niepełnosprawności:

01-U – Upośledzenia umysłowe

02-P- Choroby psychiczne

03-L- Zaburzenia głosu , mowy I choroby słuchu

04-O- choroby narządu wzroku

05-R- upośledzenia narządu wzroku

06-E- epilepsja

07-S- choroby układów oddechowego I krążenia

08- T- choroby układu pokarmowego

09-M- choroby układu moczowo-płciowego

10-N- choroby neurologiczne

11-I- inne w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne I odzwierzęce

zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego

12C- całościowe zaburzenia rozwojowe.

W 2020 roku w ramach współpracy z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu i Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu zostało przeprowadzone badanie pilotażowe dotyczące potrzeb osób niepełnosprawnych w powiecie trzebnickim. Celem badania było poznanie potrzeb osób niepełnosprawnych oraz barier, które uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym wypełnianie ról społecznych w powiecie trzebnickim.

Badanie dotyczyło następujących obszarów badawczych:

- Potrzeby/bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej
- Potrzeby/bariery mieszkaniowe
- Potrzeby/bariery związane z przemieszczaniem się przy użyciu środków transportu
- Potrzeby/bariery w zakresie opieki zdrowotnej i rehabilitacyjnej
- Potrzeby/bariery w zakresie edukacji i komunikacji
- Potrzeby/bariery w zakresie zatrudnienia
- Potrzeby/bariery związane z rozwijaniem zainteresowań i spędzaniem czasu wolnego
- Potrzeby/bariery finansowe gospodarstwa domowego.

Na podstawie zrealizowanego badania pilotażowego okazało się, że dla niepełnosprawnych mieszkańców powiatu trzebnickiego wśród potrzeb wymagających najpilniejszego zaspokojenia były:

- Opieka lekarska, medyczna, rehabilitacyjna
- Poprawa warunków mieszkaniowych
- Uzyskanie pomocy finansowej
- Możliwość poruszania się poza domem
- Dostęp do asystenta osoby niepełnosprawnej lub opiekuna.

Identyfikacja potrzeb, które należałoby zaspokoić oraz barier, które należałoby usunąć, aby

podnieść poziom zadowolenia badanej zbiorowości może pomóc wypracować programy pozwalające na poprawę warunków i jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców powiatu trzebnickiego w kontekście zaspokojenia ich potrzeb. Do działań, które mogłyby poprawić sytuację i jakość życia osób niepełnosprawnych można zaliczyć :

- organizację szkoleń przyuczających do zawodu dla osób niepełnosprawnych w wieku 41-60 lat zwiększających szanse pozyskania zatrudnienia
- rozpowszechnianie informacji na temat możliwości pozyskania różnego rodzaju środków finansowych lub sposobów dofinansowania działań dla osób niepełnosprawnych
- stworzenie możliwości uzyskania pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej i opieki wytchnieniowej
- rozpowszechnianie wiedzy o kursach i szkoleniach edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- wprowadzenie działań zmierzających do integracji społecznej osób niepełnosprawnych
- promocja wydarzeń kulturalnych, sportowych, turystycznych dostępnych dla osób niepełnosprawnych.

2. Dotychczasowe działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dotychczasowe działania przyczyniły się do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Trzebnickim. Do najbardziej efektywnych działań na rzecz osób niepełnosprawnych należały:

- a) utworzenie i wyposażenie nowych stanowisk pracy
- b) udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- c) dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych
- d) likwidacja barier architektonicznych, technicznych i komunikacyjnych
- e) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych
- f) dofinansowanie do środków pomocniczych, przedmiotów ortopedycznych oraz sprzętu rehabilitacyjnego
- g) dostosowanie wybranych obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych
- h) rozszerzenie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej
- i) realizacja programów rządowych dofinansowanych z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych
- j) utworzenie mieszkania chronionego dla osób niepełnosprawnych
- k) podjęcie działań w zakresie budowy partnerstwa wielosektorowego na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w powiecie trzebnickim
- l) realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

II. Cele Programu.

1. Cele strategiczne:

- a) tworzenie warunków do pełnej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych
- b) tworzenie warunków do pełnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz terapeutycznego dla osób niepełnosprawnych poniżej 16 roku życia
- c) przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia i ekskluzji społecznej osób

niepełnosprawnych

- d) inkluzja, integracja i wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, w edukacji, w pracy zawodowej, kulturze, sporcie i rekreacji
- e) zintegrowanie i skoordynowanie działań samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych poprzez budowę partnerstwa wielosektorowego na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w powiecie trzebnickim
- f) profilaktykę i rehabilitację zdrowotną w połączeniu z wczesnym wspomaganie i przeciwdziałaniem związanym z powstaniem niepełnosprawności
- g) rozwój usług społecznych na rzecz osób niepełnosprawnych
- h) poprawa dostępności podmiotów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, które są narażone na marginalizację lub dyskryminację ze względu na niepełnosprawność
- i) zwiększanie świadomości publicznej na temat praw osób niepełnosprawnych, kwestii niepełnosprawności oraz pomocy niepełnosprawnym
- j) tworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym poprzez likwidację barier urbanistycznych, architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych w miejscu zamieszkania niepełnosprawnych oraz w obiektach użyteczności publicznej.

III. Planowane działania w priorytetowych obszarach Programu

1. Profilaktyka i rehabilitacja zdrowotna w połączeniu z wczesnym wspomaganie i przeciwdziałaniem związanym z powstaniem niepełnosprawności

Główne działania z tego obszaru obejmują dążenia do zminimalizowania lub wykluczenia czynników powodujących niepełnosprawność, a w przypadku powstania niepełnosprawności jak najwcześniejszą interwencję diagnostyczną, leczniczą i terapeutyczną oraz przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym.

1.1. Sposoby realizacji zadań:

- a) szkolenia, publikacje informacyjne, kampanie medialne itp. w zakresie promowania zdrowego stylu życia
- b) edukacja adresowana do rodzin i otoczenia w zakresie profilaktyki i kreowania świadomości społecznej na temat niepełnosprawności
- c) minimalizacja szkodliwych czynników środowiska
- d) badania profilaktyczne małych dzieci
- e) pogłębiona diagnoza w przypadku stwierdzenia zaburzeń i wad rozwojowych oraz wczesne wspomaganie
- f) rozwijanie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz działalności rehabilitacyjnej realizowanej przez specjalistów
- g) pomoc terapeutyczna osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie w trakcie leczenia i rehabilitacji oraz po zakończeniu leczenia
- h) finansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt, pomoce techniczne, środki ortopedyczne i pomocnicze umożliwiające mobilność i komunikację z otoczeniem
- i) prowadzenie opieki długoterminowej
- j) rozwój lokalnych placówek zajmujących się wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka

- k) wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

1.2. Realizatorzy programu:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy
- b) Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne w Trzebnicy i Żmigrodzie
- c) Żłobki i przedszkola z oddziałami integracyjnymi
- d) Szpital Rehabilitacyjny i Opieki Długoterminowej w Żmigrodzie
- e) organizacje pozarządowe
- f) inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w kształceniu i edukacji, kulturze, sporcie i rekreacji

Główne działania z tego obszaru obejmują dążenia do wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w dostępie do nauki, poprawa warunków ich pobytu w placówkach zapewniających edukację oraz umożliwienie im dostępu do zorganizowanej oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej w miejscu zamieszkania lub w bliskim sąsiedztwie.

2.1. Sposoby realizacji zadań:

- a) stwarzanie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości kształcenia się na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami
- b) poprawa infrastruktury socjalno-bytowej i warunków umożliwiających prowadzenie procesu edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na poziomie porównywalnym ze szkolnictwem ogólnodostępnym
- c) likwidowanie barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się na terenie placówek szkolnych oraz w innych obiektach użyteczności publicznej
- d) likwidowanie barier transportowych utrudniających lub uniemożliwiających naukę niepełnosprawnym uczniom
- e) rehabilitacja poprzez działalność sportową, kulturalną, rekreacyjną i turystyczną osób niepełnosprawnych
- f) poradnictwo zawodowe obejmujące analizę sytuacji zdrowotnej, psychologicznej, edukacyjnej i społecznej ucznia niepełnosprawnego w celu optymalnego dokonania wyboru zawodu;
- g) dostosowywanie kierunków kształcenia zawodowego osób niepełnosprawnych do potrzeb lokalnego rynku pracy
- h) zwiększanie osobom niepełnosprawnym dostępu do nauki, rehabilitacji i rewalidacji poprzez dostosowywanie ofert edukacyjnych do potrzeb wynikających z rodzajów niepełnosprawności

2.2. Realizatorzy programu:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy
- b) Powiatowy Zespół Specjalnych Placówek Szkolno-Wychowawczych w Trzebnicy
- c) Zespół Szkół Specjalnych w Żmigrodzie
- d) Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Trzebnicy i Żmigrodzie

- e) szkoły na terenie Powiatu Trzebnickiego, w szczególności te, w których są oddziały integracyjne
- f) organizacje pozarządowe
- g) inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

3. Rehabilitacja zawodowa

Główne działania z tego obszaru obejmują dążenia do ułatwienia osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy oraz przeciwdziałanie bezrobociu wśród osób niepełnosprawnych i jego negatywnym skutkom.

3.1. Sposoby realizacji zadań:

- a) działania informacyjne i promocyjne adresowane do osób niepełnosprawnych i pracodawców o programach i formach pomocy, warunkach uczestnictwa, dostępnych środkach i możliwościach ich wykorzystania oraz o wspieraniu tworzenia miejsc pracy i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- b) prowadzenie poradnictwa zawodowego, indywidualnego i grupowego, pomoc w określeniu predyspozycji zawodowych, pomoc w wyborze zawodu, kierunków szkolenia i przekwalifikowania zawodowego
- c) organizowanie i prowadzenie zajęć i warsztatów dla osób niepełnosprawnych, z zakresu sposobów i technik aktywnego poszukiwania pracy, sporządzania niezbędnych dokumentów (listów motywacyjnych, CV itp.)
- d) kierowanie na kursy i szkolenia zawodowe w celu nabycia lub poszerzenia kwalifikacji stosownie do wymagań rynku pracy
- e) kierowanie osób wymagających specjalistycznego szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo - rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej
- f) prowadzenie pośrednictwa pracy, tj. udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu odpowiedniej pracy i pomocy pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich kandydatów do zatrudnienia na stanowiska utworzone dla osób niepełnosprawnych
- g) wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i podejmowania samodzielnej działalności gospodarczej poprzez pomoc w uzyskaniu środków z funduszy pomocowych, doradztwo organizacyjno - prawne i ekonomiczne
- h) aktywizowanie pracodawców do tworzenia nowych lub przystosowania istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem środków PFRON
- i) organizowanie nowych miejsc pracy i staży dla osób niepełnosprawnych
- k) budowa i rozwój partnerstwa wielosektorowego na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w powiecie trzebnickim
- j) motywowanie i budowanie kompetencji u bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo osób niepełnosprawnych niezbędnych do powrotu na chroniony lub otwarty rynek pracy

3.2. Realizatorzy programu:

- a) Powiatowy Urząd Pracy
- b) Podmioty działające w ramach partnerstwa wielosektorowego na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w powiecie trzebnickim

- c) organizacje pozarządowe
- d) inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. Rehabilitacja społeczna i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Główne działania z tego obszaru obejmują dążenia do umożliwienia osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społecznym, poprzez niwelowanie ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, sytuacji życiowej lub ekonomicznej oraz dążenie do likwidacji barier fizycznych i psychologicznych, przy zachowaniu ich praw do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz uzyskania niezbędnych środków, umożliwiających wyrównywanie szans, zmniejszonych w skutek niepełnosprawności.

4.1. Sposoby realizacji zadań:

- a) wykorzystanie środków PFRON do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
- b) współpraca z podmiotami organizującymi turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych
- c) wykorzystanie środków PFRON na likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się
- d) prowadzenie poradnictwa w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych
- e) finansowanie zaopatrzenia w środki pomocnicze, przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny
- f) dofinansowanie ze środków PFRON działalności sportowej, kulturalnej, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych
- g) organizowanie imprez artystycznych, kulturalnych, sportowych itp. o charakterze integracyjnym
- h) organizowanie spotkań z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych
- i) dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej
- j) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Obornikach Śląskich
- k) prowadzenie gminnych środowiskowych domów samopomocy
- l) prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich z filią w Rościszewicach
- m) realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych i ich opiekunów ze środków PFRON, Funduszu Solidarnościowego oraz innych źródeł dofinansowania
- n) prowadzenie poradnictwa w zakresie rehabilitacji społecznej
- o) likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu w budynkach użyteczności publicznej
- p) budowa i rozwój partnerstwa wielosektorowego na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w powiecie trzebnickim
- q) popularyzowanie tematyki związanej z kwestią niepełnosprawności i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych
- r) realizacja szkoleń dla pracowników instytucji publicznych w zakresie obsługi osób niepełnosprawnych

- s) podejmowanie działań przez podmioty publicznej i podmioty finansowane ze środków publicznych w zakresie zwiększania dostępności działalności dla osób niepełnosprawnych
- t) upowszechnianie problematyki osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej

4.2. Realizatorzy programu:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- b) Dom Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich z filią w Rościszewicach
- c) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Trzebnicy
- d) Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Obornikach Śląskich
- e) Gminne środowiskowe domy samopomocy
- f) Podmioty działające w ramach partnerstwa wielosektorowego na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w powiecie trzebnickim
- g) organizacje pozarządowe
- h) inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

VII. Ewaluacja i monitorowanie Programu

Program poddany jest monitorowaniu polegającemu na systematycznym zbieraniu i analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na jego temat w aspekcie rzeczowym i finansowym. Monitorowanie stanowi gwarancję prawidłowej realizacji zadań wynikających z Programu, bieżącego wykrywania nieprawidłowości oraz ich korygowania. Ewaluacja Programu polega na ocenie jakościowej i ilościowej realizacji Programu czyli jego faktycznych efektów w stosunku do wcześniejszych założeń. Ocena odnosi się do efektów długoterminowych wyrażonych w celach Programu.

Realizacja poszczególnych elementów Programu monitorowana będzie we współpracy z jednostkami realizującymi zadania poprzez uzyskanie rocznych sprawozdań z działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.

Miernikami efektywności niniejszego programu są:

- a) wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych w powiecie
- b) przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk pracy, organizowanie szkoleń i kursów
- c) rozwój usług na rzecz osób niepełnosprawnych.